

собою потужний генератор коду, візуальний дизайнер прикладних програм та засіб введення баз даних.

Список використаних джерел

1. Дебок Г., Кохонен Т. Аналіз финансовых данных с помощью самоорганизующихся карт / Пер.с англ. – М.: Издательский Дом «АЛЬПИНА», 2001. – 317 с.
2. Руденко О.Г., Бодянский С.В. Штучні нейронні мережі : Навчальний посібник. – Харків: ТОВ «Компанія СМІТ», 2006. – 404 с.
3. Саймон Хайкин Нейронные сети: полный курс, 2-е издание: Пер. с англ.–М.: Издательский дом «Вильямс», 2006. – 1104с.
4. Уоссермен З.Ф. Нейрокомпьютерная техника: теория и практика. – М.: Мир, 1992.
5. Шульга Н.П.Оцінка кредитоспроможності клієнта: Рекомендації банкіру при видачі кредиту. – К.: КІБ «Україна», 1995.

УДК 681.3

ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВ ДАНИХ В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ

Гулова Г.В., Кінах Я.І.

Тернопільський національний економічний університет

I. Постановка проблеми

Банком даних (БНД) називають систему спеціальним чином організованих баз даних, програмних, технічних, мовних і організаційно-методичних засобів, призначених для забезпечення централізованого нагромадження і колективного багаточільового використання даних [1, 2].

II. Мета роботи

Метою дослідження є ґрунтовне знайомство з характерними головними рисами БНД

III. Характерні головні риси БНД

Бази даних створюються як правило для вирішення не однієї, декількох пов'язаних завдань, не одним, а групою користувачів.

У БНД є потужні засоби, що полегшують для користувачів роботу з даними (СУБД) [4]. Централізоване управління даними має переваги в порівнянні зі звичайною файловою системою:

- скорочення надмірності зберігання даних;
- скорочення трудомісткості розробки, експлуатації і модернізації ІС;
- забезпечення зручного доступу до даних як користувачам;
- професіоналам в області обробки даних, так і кінцевим користувачам.

IV. Головні вимоги, що пред'являються до БНД

- адекватність відображення предметної області;
- несуперечність даних, актуальність інформації;
- можливість взаємодії користувачів різних категорій, дуже висока ефективність доступу до даних;
- дружельюбність інтерфейсів, малий час на навчання;
- забезпечення секретності і розмежування доступу до даних для різних користувачів;
- надійність зберігання і захист даних.

V. База даних як ядро БНД

База даних - це поєднання сукупності взаємопов'язаних даних, що знаходяться під управлінням СУД [7, 10]. Метаінформація включає в себе опис структури БД (схеми і підсхеми), модель предметної області, інформацію про користувачів і їх права, опис форми вхідних і вихідних документів. Централізоване сховище метаінформації називається словником даних. Незвично невеличкі значення мають словники даних в системах автоматизованого проектування ІС.

VI. Програмні засоби СУБД

Програмні засоби СУБД підрозділяють на:

- ядро СУБД, яке забезпечує введення, висновок, обробку та зберігання даних у БД;
- транслятори, що забезпечують переклад мови СУБД на мову, що використовується ядром системи;

- утиліти, які служать для налаштування системи, налагодження програм, архівування та відновлення БД, збору статистики;
- прикладні програми, які служать для обробки запитів до БД.

Операційну систему часом включають до складу банку даних, так як СУБД тісно взаємодіє з ОС в процесі роботи.

Мовні засоби забезпечують взаємодію користувачів з БД. Мова звичайно включає в себе засоби специфікації даних, звітів; екранних форм, запитів і процедурні засоби для опису послідовності рішення задач. Мова СУБД може бути універсальною мовою програмування з включенням специфічного под'язика для роботи з БД, наприклад, мови універсальних систем програмування DELPHI, Visual Basic 5, Visual C ++ включають мова SQL. Інші СУБД мають спеціалізовані мови, зокрема dBASE, FoxPro, Clipper, Paradox, Access. Деякі СУБД використовують тільки мову SQL (SQL-сервери) [1].

Отже для опрацювання великих потоків інформації в сучасних комп'ютерних мережах доцільно використовувати банки даних, це дозволяє значно підвищити продуктивність інформаційних систем.

Список використаних джерел

1. Роланд Ф.Д. Основные концепции баз данных. Издательство Вильямс, 2002.
2. Диго С.М. Проектирование и использование баз данных. М.: Финансы и статистика, 1995. 208 с.
3. Змитрович А.И. Базы данных. Мн.: Университетское, 1991. 271 с.
4. Цикритзис Д., Лоховски Ф. Модели данных. М.: 1985. 344 с.
5. Мартин Д. Организация баз данных в вычислительных системах. М.: 1980. 602 с.
6. Нагао. Структуры и базы данных. 1985. 198 с
7. Тиори., Фрей. Проектирование структур баз данных. М: Мир, 1985. Том 1 - 287 с., том 2 - 320 с.
8. Дейт Д. Введение в системы баз данных. М.: Наука, 1980. 464 с.
9. Ульман Д. Основы систем баз данных. М.: Финансы и статистика, 1983. 334 с.
10. Атре Ш. Структурный подход к организации баз данных. М.: Финансы и статистика, 1983. 317 с.

УДК 681.3.06

РОЗРОБКА БАЗИ ДАНИХ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ І РУХУ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ

Кохан Б.С., Сенцов Р.І.

Тернопільський національний економічний університет

I. Постановка проблеми

Сьогодні шаленими темпами розвиваються новітні інформаційні технології, тому потрібно переходити і в навчальному процесі на новий рівень контролю за навчанням студентів університету.

II. Мета роботи

Розробка бази даних для розв'язання задачі обліку і наявності руху контингенту студентів - ще один крок до автоматизації системи управління навчальним процесом.

III. Особливості реалізації БД

Навчальне управління є структурним підрозділом університету і забезпечує удосконалення навчального процесу, координацію діяльності підрозділів університету з питань організації навчального процесу, контролює дотримання ліцензованих обсягів контингенту студентів.

Серед основних напрямів його діяльності є: облік та аналіз призначення студентам стипендій; підготовка статистичних даних про наслідки екзаменаційних сесій, про кількість потоків, академічних, практичних, лабораторних та мовних груп (форма З-НК), про рух контингенту студентів за формами навчання, курсами, напрямками підготовки, спеціальностями.